

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20578

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం,
నోమవారం, జూన్ 26వ రోజు, రెండు వేల ఇరవై మూడు

ప్రస్తుతం

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి బి.ఎస్.భానుమతి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెంబరు: 86 / 2022

మధ్య:

నడిమిపల్లె రామచంద్రారెడ్డి తండ్రి: రామిరెడ్డి, సుమారు 54 సంవత్సరాలు వృత్తి:
కల్లివేషన్, నివాసం: బండ్లవంక, డిగ్రీ కళాశాల వెనుక, ఎల్పీఎస్ రోడ్డు, పీలేరు, చిత్తూరు
జిల్లా.

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. షేక్ సత్తార్ సాహెబ్ సాహెబ్ తండ్రి: ఖాజా మియా, సుమారు 70 సంవత్సరాలు నివాసం:
డీ నెం.2-911-1, మోడల్ కాలనీ, చిత్తూరు రోడ్, పీలేరు, చిత్తూరు జిల్లా.

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది: పి.గంగా రామిరెడ్డి

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది:

కోర్టు ఈ క్రింది వాటిని చేసింది: ఉత్తర్వు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి బి.ఎస్.భానుమతి

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20578

సి.ఆర్.పి నెం.86 /2022

ఉత్తరువు:

2013 నాటి జీవో నెం.85లోని ఐవ నెం.25ను కొట్టివేస్తూ భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 కింద ఈ సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ దాఖలైంది. పీలేరులోని 11వ అదనపు జిల్లా జడ్జి కోర్టు ఆర్డర్ XXIII రూల్స్ 1 మరియు 2, సెక్షన్ 151 సిపిసి కింద దాఖలు చేసిన పైలుపై 2020 నాటి ఐ.ఎ.నెం.25ను కొట్టివేస్తూ జారీ చేయబడింది. సూట్ షెడ్యూల్ ప్రాపర్టీకి సంబంధించి తలెత్తుతుంది.

2. చిత్తూరు జిల్లా పీలేరు మండలం, పీలేరు ఉప జిల్లా దొడ్డిపల్లె గ్రామంలోని సర్వే నంబరు 211లోని ఏసీ.01-73 సెంటు అంటే 01-73 సెంటు భూమిని పిటిషనర్కు ప్రకటించాలని, ప్రతివాది, అతని మనుషులు తదితరులపై శాశ్వత ఆంక్షలు విధించాలని పిటిషనర్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. రిజిస్టర్ సేల్ డీడ్ ని పిటిషనర్ కు అనుకూలంగా అమలు చేయడం మరియు ఒకవేళ ప్రతివాది దానిని అమలు చేయడంలో విఫలమైతే, కోర్టు దానిని అమలు చేయడం మరియు ఖర్చు చేస్తుంది.

3. దావా పెండింగ్లో, ఏకైక ప్రతివాది 09.01.2020 న మరణించాడు (పిటిషనర్ ప్రకారం), కానీ మరణించిన ప్రతివాది యొక్క చట్టపరమైన ప్రతినిధులను తీసుకురావడానికి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. అయితే, 2020 ఐ.ఎ.నెం.25లో ఈ పిటిషన్ 09.10.2020 న దాఖలు చేయబడింది. ప్రతివాది 16.01.2020 న మరణించాడని, ప్రతివాది 09.01.2020 న మరణించాడని చెప్పడం సరికాదని ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది సంతకం చేసిన కౌంటర్ దాఖలు చేయడం గమనార్హం. మృతుడు, అతని రెండో భార్య శ్రీమతి పి.నాగమ్మ, పిటిషనర్ కు ఈ విషయం బాగా తెలిసినా దాచిపెట్టారని పేర్కొన్నారు. దావా షెడ్యూలు ఆస్తిపై ప్రత్యేక హక్కు, పట్టా, స్వాధీనమున్న మృతుడు 17.04.2014న శ్రీమతి పి.నాగమ్మకు అనుకూలంగా తన చివరి వీలునామాను అమలు చేసి, 2014 నాటి డాక్యుమెంట్ నెం.22, బుక్ 3 ద్వారా పీలేరు సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయంలో రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకున్నాడని, దాని ఫోటోస్టాట్ కాపీని కూడా కౌంటర్ లో పొందుపరిచారని పేర్కొన్నారు. అందువల్ల, శ్రీమతి పి.నాగమ్మ ప్రతివాది యొక్క ఏకైక

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20578

చట్టపరమైన వారసురాలు మరియు సంపూర్ణ యజమానిగా దానిని కలిగి ఉండటం మరియు అనుభవించడం కొనసాగుతుందని కౌంటర్ లో వాదించారు. అందువల్ల, దావాను ఉపసంహరించుకోవడానికి పిటిషనర్ ఈ పిటిషన్ దాఖలు చేయలేరని, కానీ చట్టపరమైన వారసుడిని చేర్చాలని, మరణించిన వ్యక్తిపై కొత్త దావా దాఖలు చేయడానికి అనుమతితో దావాను ఉపసంహరించుకోవడానికి కోర్టు అనుమతించజాలదని పేర్కొంటూ పిటిషన్ను వ్యతిరేకించారు.

4. ఆర్డర్ XXII రూల్ 10-A CPC ప్రకారం, ఒక పక్షం యొక్క మరణాన్ని కోర్టుకు తెలియజేయాల్సిన బాధ్యత ప్లీడర్ పై ఉంటుంది. ఒక పక్షం మరియు ఒక న్యాయవాది మధ్య ఒప్పందం పార్టీ మరణంతో ముగుస్తుంది కాబట్టి, ఒక క్లయింట్ కు ప్రాతినిధ్యం వహించే అధికారం లేదు, అందువల్ల, సిపిసి యొక్క ఆర్డర్ XXII రూల్ 10-ఎ ప్రకారం మాత్రమే, ఒక ప్లీడర్ కు దానిని కోర్టుకు తెలియజేసే అధికారం ఉంటుంది. ఉత్తర్వు XXII నియమం 10-A CPC ఈ విధంగా ఉంది: "దావాకు హాజరైన ఒక ప్లీడరు ఆ పక్షం యొక్క మరణం గురించి తెలుసుకున్నప్పుడల్లా, అతను దాని గురించి కోర్టుకు తెలియజేయాలి, మరియు కోర్టు అటువంటి మరణం యొక్క నోటీసును అవతలి పక్షానికి ఇస్తుంది, మరియు ఈ ప్రయోజనం కోసం, ప్లీడర్ మరియు మరణించిన పక్షం మధ్య ఒప్పందం జీవించి ఉన్నట్లుగా పరిగణించబడుతుంది."

5. చట్టపరమైన ప్రతిపాదన దృష్ట్యా, ప్రతివాది తరపున వాదించే న్యాయవాది యొక్క అధికారం కేవలం పార్టీ మరణాన్ని కోర్టుకు తెలియజేయడానికి మాత్రమే పరిమితం చేయబడింది మరియు అంతకు మించి ఏమీ లేదు. అయితే ఈ పిటిషన్ ను వ్యతిరేకిస్తూ ఆయన కౌంటర్ దాఖలు చేయగా, దాన్ని హైకోర్టు స్వీకరించి ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నప్పటికీ పిటిషన్ లో ఉన్న అంశానికి సమాధానమిచ్చే ఉద్దేశ్యంతో అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. కౌంటర్ లోని అంశాలతో సంబంధం లేకుండా, ఆర్డర్ XXIII రూల్స్ 1 మరియు 2 CPC ప్రధానంగా రూల్ 1 కింద సంబంధిత నిబంధనలను పరిశీలించడం ద్వారా ఈ ఉత్తర్వు జారీ చేయబడింది.

6. పిటిషనర్, కౌంటర్ ద్వారా, మృతుడు రిజిస్టర్డ్ వీలునామా మిగిలి ఉందని తెలిసినప్పటికీ, లొగాటీని చట్టపరమైన ప్రతినిధిగా తీసుకురావడానికి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు, లేదా దావాలో తనను చేర్చడానికి దరఖాస్తు చేయడానికి లొగేట్ ముందుకు

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20578

రాలేదు. మృతుడు వదిలేసిన న్యాయ ప్రతినిధులు ఎవరో తనకు తెలియదని పిటిషనర్ తన వాదనకు కట్టుబడి ఉన్నారు. న్యాయ ప్రతినిధులను రికార్డుల్లోకి తీసుకురావడానికి కాలపరిమితి ముగియడంతో ఈ దావాకు చట్టబద్ధత లభించింది. అయితే, 09.10.2020 న, 2020 యొక్క ఐ.ఎ.నెం.25 పరిష్కరించబడినప్పుడు, దావా తొలగిపోయినట్లు హైకోర్టు నమోదు చేసింది. దీంతో ఆ దావాకు మనుగడ లేకుండా పోయింది. 2020 ఐ.ఎ.నెం.25 కూడా కొట్టివేయబడినందున, పిటిషనర్ పిటిషన్లో కోరినంత వరకు పరిష్కారానికి నోచుకోలేదు.

7. ఈ తీర్పుతో విసిగిపోయిన ట్రయల్ కోర్టు పిటిషన్ ను కొట్టివేయడంలో తప్పు చేసిందని పేర్కొంటూ ఈ రివిజన్ పిటిషన్ దాఖలైంది, ఎందుకంటే పిటిషనర్ కు వేరే ఆప్షన్ లేనందున, భవిష్యత్తులో ఏదైనా కారణం తలెత్తితే కొత్త దావా దాఖలు చేసే హక్కును రిజర్వ్ చేస్తూ దావాను ఉపసంహరించుకోవాలని సిపిసి ఆర్డర్ 23 రూల్ 1 (1) సిపిసి కింద దాఖలు చేసిన దరఖాస్తును పిటిషనర్ దాఖలు చేశారు. ఈ పరిస్థితుల్లో పిటిషన్లో పేర్కొన్నారు.

8. జనవరి, 2020లో పిటిషనర్ ఏకైక ప్రతివాది మరణాన్ని అంగీకరించినందున, హిందూ వారసత్వ చట్టంలోని సెక్షన్ 29 ప్రకారం ఏ చట్టపరమైన ప్రతినిధిని లేదా ప్రభుత్వాన్ని పార్టీగా చేయలేదని, అందువల్ల, దరఖాస్తులో ప్రతివాది లేరని, అందువల్ల దరఖాస్తును పరిమితిలో తిరస్కరించాలని ట్రయల్ కోర్టు పేర్కొంది.

9. ట్రయల్ కోర్టు సరిగ్గా గమనించినట్లుగా, ప్రతివాది లేనప్పుడు, ఎవరిపైనా ఎటువంటి ఉత్తర్వులను ఆహ్వానించలేము, ముఖ్యంగా పిటిషనర్ కోరిన ఉపశమనాన్ని ప్రతివాది వ్యతిరేకించవచ్చు. ఏదైనా సాధారణ లోపం కారణంగా దావా విఫలం అవుతుందని పిటిషనర్ నిర్దిష్ట వైఖరి తీసుకోలేదని, లేదా ఇప్పటివరకు పొందిన చర్యకు సంబంధించి పూర్తి లేదా కొంత భాగానికి సంబంధించి కొత్త దావా వేయడానికి అనుమతించడానికి తగిన కారణాలు ఉన్నాయని ట్రయల్ కోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. కానీ ఆకస్మికంగా.. ఈ విషయంలో పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ ప్రతివాది అందుబాటులో లేనందున కొత్తగా దావా వేసేందుకు అనుమతిస్తే సరిపోతుందని వాదించారు. ప్రస్తుత సవరణలో కూడా సజీవ ప్రతివాదిని పార్టీగా చేయరు కాబట్టి, మరోవైపు ప్రతివాదిని సజీవంగా మరియు దాని కారణంగా చూపిస్తారు మరియు ఈ కోర్టు గతంలో

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20578

ప్రతివాదికి నోటీసులు జారీ చేయాలని ఆదేశించింది, డాకెట్ ఉత్తర్వులను బట్టి తెలుస్తుంది. సజీవ ప్రతివాది లేనందున, ఏ వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా పిటిషనర్ కు అనుకూలంగా ఎటువంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేయడం సాధ్యం కాదు. అందువల్ల, ఇక్కడ మరియు ట్రయల్ కోర్టు ముందు పిటిషన్ యొక్క చట్టపరమైన స్థితి ఒకేలా ఉంటుంది.

10. వాస్తవానికి, ఆర్డర్ XXII నియమం 4-A CPC చట్టపరమైన ప్రతినిధి లేని ఒక ప్రక్రియను సూచిస్తుంది. ఏదైనా దావాలో, దావా పెండింగ్లో ఉన్న సమయంలో మరణించిన ఏ పక్షానికి చట్టపరమైన ప్రతినిధి లేరని కోర్టుకు అనిపిస్తే, కోర్టు, దావాకు ఏదైనా పక్షం యొక్క ఏదైనా దరఖాస్తుపై, మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ఆస్తికి ప్రాతినిధ్యం వహించే వ్యక్తి లేనప్పుడు ముందుకు సాగవచ్చు లేదా అడ్మినిస్ట్రేటర్-జనరల్ను నియమించవచ్చు. లేదా కోర్టు అధికారి లేదా దావా ప్రయోజనం కోసం మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ఆస్తికి ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి తగినదిగా భావించే ఇతర వ్యక్తి; మరియు దావాలో తరువాత ఇచ్చిన లేదా చేసిన ఏదైనా తీర్పు లేదా ఉత్తర్వు చనిపోయిన వ్యక్తి యొక్క ఆస్తిని మరణించిన వ్యక్తి యొక్క వ్యక్తిగత ప్రతినిధి దావాలో భాగస్వామిగా ఉంటే అతను ఎంత కట్టుబడి ఉంటాడో అదే స్థాయిలో బంధించబడుతుంది. అలాంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేసే ముందు అనుసరించాల్సిన విధానాన్ని ఈ నిబంధనలో పొందుపరిచారు. మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ఆస్తిపై ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తులకు (ఎవరైనా) ఆర్డర్ ఇవ్వడానికి దరఖాస్తు నోటీసు జారీ చేయాలని మరియు మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ఆస్తికి ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి నియమించాలని ప్రతిపాదించిన వ్యక్తి అలా నియమించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడని మరియు మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ఆస్తికి వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి ఆసక్తి లేదని నిర్ధారించాలని కోర్టు కోరుతుంది.

11. మునుపటి నియమం నెం.4 ప్రకారం, ప్రతివాది లేదా జీవించి ఉన్న ఏకైక ప్రతివాది మరణిస్తే మరియు దావా వేసే హక్కు మనుగడలో ఉన్నట్లయితే, ఆ తరపున చేసిన దరఖాస్తుపై కోర్టు మరణించిన ప్రతివాది యొక్క చట్టపరమైన ప్రతినిధిని ఒక పక్షంగా చేసి దావాను కొనసాగిస్తుంది. కానీ చట్టం ద్వారా పరిమితం చేయబడిన గడువులోగా, ఈ నియమం కింద ఎటువంటి దరఖాస్తు చేయకపోతే, మరణించిన ప్రతివాదిపై దావా ఎత్తివేయబడుతుంది. ఆర్డర్ XXII రూల్ 9 సిపిసి

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20578

ప్రకారం, ఈ ఉత్తర్వు కింద ఒక దావా ఎత్తివేయబడినప్పుడు లేదా కొట్టివేయబడినప్పుడు, భారత పరిమితి చట్టంలోని నిబంధనలను వర్తింపజేయడం ద్వారా దాఖలు చేసిన దరఖాస్తుపై తగ్గింపు లేదా తొలగింపు ఉత్తర్వులను సకాలంలో రద్దు చేయడం ద్వారా లేదా జాప్యాన్ని క్షమించడం ద్వారా చట్టపరమైన ప్రతినిధులను రికార్డులోకి తీసుకురావడానికి దానిలో కల్పించిన ఇతర మినహాయింపులకు లోబడి అదే చర్యకు సంబంధించి కొత్త దావా వేయరాదని ప్రకటిస్తుంది.

12. ప్రస్తుత కేసులో, మరణించిన ప్రతివాది యొక్క చట్టపరమైన ప్రతినిధి(లు) చట్టం ద్వారా పరిమితం చేయబడిన కాలపరిమితిలోగా నమోదు చేయబడనందున, దావాను తగ్గించే స్పష్టమైన ఉత్తర్వు అవసరం లేదు, ఎందుకంటే చట్టం అమలు ద్వారా, దావా ఉపశమనం పొందుతుంది. బహుశా, 2020 ఐ.ఎ.నెం.25 పెండింగ్లో ఉన్నందున, దావా తగ్గింపును నమోదు చేయకుండా, ప్రొసీడింగ్స్ లైట్లో ఉన్నాయి మరియు 2020 యొక్క ఐ.ఎ.నెం.25 పరిష్కరించబడినప్పుడు మాత్రమే ట్రయల్ కోర్టు దావా తగ్గింపును నమోదు చేసింది.

13. ఆర్డర్ XXII రూల్ 4-ఎ సిపిసి ప్రకారం, దావాకు ఏదైనా పక్షం దరఖాస్తు చేసుకున్నప్పుడు, మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ఆస్తికి ప్రాతినిధ్యం వహించే వ్యక్తి లేనప్పుడు దావాను కొనసాగించడానికి లేదా అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరల్ లేదా కోర్టు అధికారి లేదా దావా ప్రయోజనం కోసం మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ఎస్టేట్ కు ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి తగినదిగా భావించే ఇతర వ్యక్తిని నియమించడానికి కోర్టు అనుమతిస్తుంది మరియు దీనికి కట్టుబడి తీర్పు ఇవ్వవచ్చు. మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ఆస్తి, పిటిషనర్ తగిన చర్య తీసుకోవచ్చు, కానీ పిటిషనర్ / పిటిషనర్ అటువంటి పరిష్కారాన్ని పొందలేదు.

14. బహుశా తనకు తెలిసిన కారణాల వల్ల, అటువంటి వ్యక్తి పేరు మీద రిజిస్టర్డ్ వీలునామా గురించి తెలిసినప్పటికీ శ్రీమతి పి.నాగమ్మను కూడా పార్టీగా చేర్చడానికి ఆయన ఎంచుకోలేదు.

15. ఇక్కడ కూడా పిటిషనర్ జీవించి ఉన్న వ్యక్తిని ప్రతివాదిగా చేర్చలేదు కాబట్టి, అర్హతలపై ఎటువంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేయలేము. పిటిషనర్ చట్టప్రకారం ట్రయల్ కోర్టు ముందు తన పరిష్కారాలను రూపొందించుకోవాలి.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20578

16. ఈ పరిశీలనలతో ఈ సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ పరిష్కారమైంది. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఆర్డర్ ఉండదు. పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాలి.

బి.ఎస్.భానుమతి, న్యాయమూర్తి

తేది : 26-06-2023

SAB

గమనిక : 1. పిటిషన్ యొక్క కారణ శీర్షికలో మరియు ఉత్తర్వులో ప్రతివాది 'చనిపోయాడు' అని చేర్చాలని రిజిస్ట్రీని ఆదేశిస్తారు.

2. ఎల్.ఆర్. కాపీ రిపోర్ట్ చేయాలి.

(B/o) SAB

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20578

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి బి.ఎస్.భానుమతి

సి.ఆర్.పి నెం.86 /2022

Dt.26.06.2023

SAB